

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Лікарські рослини»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 211 Ветеринарна медицина
Освітня програма «Ветеринарна медицина»
Рік навчання 2, семестр 4
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС – 4
Мова викладання українська

Лектор курсу

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

Сторінка курсу veLearn

Доцент Бойко Григорій Васильович

Доцент Іщенко Вадим Дмитрович

boiko_gv@nubip.edu.ua

ischenko_vd@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=18>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна "Лікарські рослини" має за мету висвітлити для студентів різноманіття дикорослих та культивованих представників флори України як лікарських препаратів природного походження.

Унікальність дисципліни полягає у впорядкуванні знань щодо лікарських рослин та їх застосування у ветеринарній медицині, правил збирання, сушіння, зберігання сировини, питань охорони природи та раціонального використання природних ресурсів. Для вивчення навчальної дисципліни використовують навчально-методичні матеріали авторами яких є науково-педагогічні працівники кафедри фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії факультету ветеринарної медицини НУБіП України. Для опрацювання навчальних матеріалів використовується сертифікований електронний навчальний курс «Лікарські рослини» (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=18>)

Мета дисципліни - Основна мета викладання дисципліни – висвітлити можливість використання в практиці роботи лікаря ветеринарної медицини флористичних запасів України, ознайомити студентів з надбанням наукової і народної ветеринарної медицини по застосуванню лікарських засобів рослинного походження в лікуванні тварин, профілактиці окремих захворювань.

При цьому будуть викладені матеріали з технології збору, обробки, зберігання та переробки лікарської рослинної сировини, хімічного складу, фармакологічної дії, призначення, показань та протипоказань до застосування препаратів з неї.

Всі ці знання необхідні для кінцевої мети дисципліни в системі підготовки фахівця ветеринарної медицини – засвоєння основ фітофармакології (фітотерапії, фітопрофілактики, фітостимуляції і ін.). Тільки після засвоєння цього матеріалу лікар ветеринарної медицини зможе використовувати в своїй роботі неоціненні багатства рослинного світу для лікування тварин, профілактики захворювань, стимуляції фізіологічних функцій і продуктивності тварин.

Поряд з цим буде вивчатись рослинний світ республіки, що спричинює негативний вплив на організм тварин та викликає отруєння. Це дасть змогу одержати глибокі знання з фітотоксикології і в практичній роботі планування профілактичних заходів, своєчасно діагностувати та надавати лікувальну допомогу тваринам.

Завдання.

Виходячи з кваліфікаційної характеристики лікаря ветеринарної медицини кожен студент мусить мати наступні знання з цієї дисципліни:

1. Загальні відомості про рослинний світ планети, республіки і його загальноприйнятну класифікацію.
2. Точні знання про групи лікарських рослин за їх терапевтичною дією.
3. Правила збору лікарських рослин, технологію заготівлі, обробки, зберігання і переробки лікарської рослинної сировини.
4. Точні назви лікарських рослин окремих груп (латинська, українська, синоніми),

хімічний склад сировини, фармакологічну дію, призначення, лікарські форми, дозування, показання і проти показання до застосування.

5. Класифікацію отруйних та шкідливих рослин.
6. Ареал (розповсюдження) отруйних та шкідливих рослин.
7. Вивчення природи, дії та визначення отруйних рослин.
8. Ідентифікація та механізми дії отруйних рослин.
9. Етіопатогенетичний вплив отруйних та шкідливих рослин на тварин.
10. Клінічні ознаки та перебіг отруєнь різними рослинами, методи діагностики, лікувальні та профілактичні заходи. Визначення отруйних хімічних складників рослин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати ботанічну характеристику широко вживаних лікарських рослин, біологічно активні речовини, що містяться у рослинах та їх механізм біологічної дії.

вміти

- ✓ розпізнавати у вегетаційному стані рослини основних фармакологічних груп (сечогінні, жовчогінні, в'яжучі, проносні, відхаркувальні тощо);
- ✓ правильно заготовляти, консервувати та зберігати лікарську рослинну сировину;
- ✓ розраховувати потреби господарства у лікарській рослинній сировині,
- ✓ приготувати лікарські форми з лікарської рослинної сировини;
- ✓ вміти застосовувати відповідним чином ліки та біологічні засоби для забезпечення безпечності харчового ланцюга та довкілля.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
- ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ФК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
- ФК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.
- ФК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
- ФК 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- ФК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
- ФК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- ФК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.
- ФК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/практичні /самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
5 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Дикоросла і культурна флора в ветеринарній медицині. Сутність і напрямки ліувальної дії. Фармакогнозія, фітотерапія. Історична довідка з розвитку фітотерапії і фармакогнозії. Біологічно активні (хімічні) складники лікарських і отруйних рослин і їх характеристика.	2/2/8	Студент повинен знати: Вначення, зміст та завдання дисципліни, її зв'язок з іншими науками та дисциплінами. Історичну довідку з розвитку фармакогнозії та фітотерапії. Сучасний стан застосування лікарських рослин у ветеринарній медицині.	Студент повинен уміти визначати, знати характеристику, оцінювати якість рослинної лікарської сировини. Здати лабораторні роботи і виконати самостійну роботу на платформі elearn.	10
Тема 2. Лікарська рослинна сировина її заготівля. Контроль якості лікарської рослинної сировини. Охорона дикорослої лікарської флори.	2/2/12	Студент повинен знати: Визначення понять "лікарська рослина", "лікарська сировина", "лікарська форма", "лікарська речовина", "лікарський препарат", "лікарський засіб". Особливості та відмінності рослин як ліків. Сутність і напрями дії рослинних лікарських засобів. Знати біологічно активні (діючі, хімічні) складники лікарських рослин та їх характеристики.	Студент повинен вміти організувати і знати техніку збору лікарських рослин. Планувати обсяги заготівлі сировини. Опанувати методи консервації і зберігання лікарської рослинної сировини. Здати лабораторні роботи і виконати самостійну роботу на платформі elearn.	20
Тема 3. Дія рослинних	2/2/12	Студент повинен знати:	Студент повинен вміти визначати:	20

<p>засобів на систему дихання.</p>		<p>Рослини, що застосовуються за хвороб дихальних шляхів та легень Характеристику лікарських рослин, що мають відхаркувальну дію. Особливості застосування лікарських рослин для індивідуальних та групових інгаляцій. Знати рослини, що проявляють протизапальну, антисептичну та бронхоспазмолітичну дію.</p>	<p>Шкідників у рослинній сировині. Вологість і золу у рослинній сировині. Ступінь зіпсованості рослинної сировини. Здати лабораторні роботи і виконати самостійну роботу на платформі elearn.</p>	
<p>Тема 4. Дія рослинних засобів на систему травлення та печінку. Дія рослинних засобів на серцево-судинну і нервову системи</p>	<p>2/2/12</p>	<p>Студент повинен знати: Рослини, що виливають на органи травлення Характеристику рослин, що покращують процеси травлення. Чисті та ароматичні гіркоти, їх механізм фармакологічної дії. Лікарські рослинні засоби, що проявляють в'язучий ефект. Лікарські рослинні засоби, що проявляють румінаторну та протибродильну дію Характеристику рослин, що зменшують секрецію травних залоз. Знати рослини, що мають жовчогінну дію Характеристику рослин, що впливають на функцію печінки.</p>	<p>Студент повинен вміти виготовляти лікарські форми з лікарської рослинної сировини (настої, відвари). Знати технологію приготування лікарських форм. Вміти виготовляти лікарські форми з рослинної сировини, що проявляють обволікаючий ефект. Здати лабораторні роботи і виконати самостійну роботу на платформі elearn.</p>	<p>20</p>

		Холеретична та холекінетична дія лікарських рослинних засобів. Рослинні засоби, що покращують ферментативну дію жовчі Застосування лікарських рослинних засобів у разі запалення печінки та жовчних ходів.		
	8/8/44	Виконання тесту за модуль 1 на платформі elearn.		30
Модуль 2				
Тема 1. Дія рослинних засобів на сечостатеву систему.	2/2/15	Студент повинен знати: Рослини, що мають сечогінну дію Характеристику рослин, що проявляють сечогінну дію. Діючі основи діуретичних рослинних засобів та їх характеристику.	Студент повинен вміти виготовляти лікарські форми з лікарської рослинної сировини (слизи, настойки, емульсії, мікстури, ароматичні води, збори). Знати технологію приготування лікарських форм. Здати лабораторні роботи і виконати самостійну роботу на платформі elearn.	25
Тема 2. Антигельмінтні та протипаразитарні засоби рослинного походження. Застосування рослинних лікарських засобів в хірургічній практиці, при хворобах обміну речовин, як дезодорантів.	2/2/15	Студент повинен знати: Виробниче призначення похідних триазину, фенолу та сечовини. Зв'язок хімічної будови похідних триазину з особливостями патогенезу отруєнь ними. Токсикологічну характеристику нітро- та галоїдопохідних фенолу. Токсикологічна характеристика похідних сечовини. Призначення та токсикологічну характеристику	Студент повинен знати лікарські рослини за вмістом основних діючих основ (алкалоїди, глікозиди та їх різновидності, дубильні речовини, ксантини). Здати лабораторні роботи і виконати самостійну роботу на платформі elearn.	25

		похідних дипіридилію та фторованих пестицидів.		
Тема 3. Отруйні та шкідливі рослини. Характеристика основних отруєнь тварин рослинами. Принципи діагностики. Загальні лікувальні і профілактичні заходи при отруєннях	3/4/16	Студент повинен знати: Механізм токсичної дії сполук, що містять важкі метали. Токсикологічне значення пестицидів та лікарських засобів, що містять важкі метали та арсен. Значення важких металів у забрудненні довкілля.	Студент повинен знати лікарські рослини за вмістом основних діючих основ (жирні та ефірні олії, гіркоти, слизи, гормоноподібні, вітамінні сполуки та ін.). Здати лабораторні роботи і виконати самостійну роботу на платформі elearn.	20
	7/746	Виконання тесту за модуль 2 на платформі elearn		30
Навчальна робота				70
Залік				30
Всього за курс	15/15/90			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час написання тестів та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання заліків
	заліків
90-100	зараховано
74-89	
60-73	
0-59	незараховано